

Öğrenci A:

John McNeill'in *Something New Under the Sun* 'i, insanların, yirminci yüzyılda doğal çevrede yapmış olduğu değişimlere genel bir bakış, ama benim değer verdiğim tarz tarih çalışmalarının yanında biraz eksik veya (yargısal olmamak adına) farklı kalıyor. Bu tarihler, örneğin William Cronon'un *Changes in the Land*'i veya Richard White'ın *The Organic Machine*'i, insanların doğal çevreyi nasıl değiştirdiğini ve doğal çevre tarafından nasıl değiştirildiğini anlatan detaylı çalışmalar. Cronon'un ve White'ın kitapları bir coğrafi alanın bütünü (sırayla, New England'ı ve Columbia Nehri havzasını) ve yüzyılları kapsıyor olsa da, ve iki kitap da yaklaşık 200 sayfalık, yani kısa olsa da, hem şekillendirdikleri hem de bir parçası oldukları ekosistemin, insanlarla arasındaki ortak yaşamın detaylı ve canlı portrelerini sunmayı başarıyorlar.

Örneğin, *Changes in the Land*'da, Cronon, New England'da, yoğun nüfuslu ve tarıma elverişli güney ve az nüfuslu ve bol ormanlı kuzey olmak üzere, iklim değişikliklerine dayalı bir bölünmenin tasvirini yapıyor. Bu çevresel değişiklikler, Avrupa'luların istilasından önce ve sonra, insanın toprak üzerine etkisinde önemli bölgesel eşitsizliklere katkı sağlıyor. McNeill'in, insanların çevreyi değiştirmesinin tekyönlü hikayesine kıyasla, Cronon'un kitabı, insanların ve çevrenin birbirini nasıl değiştirdiğini anlatan çift yönlü bir hikaye. (Sanırım Nick de yazdığı yazıda bu yönde bir noktaya değindi.) Yine benzer şekilde White, Columbia Nehrindeki enerji coğrafyasının ve etrafında yapılan insan işgücünün ve sosyal ilişkilerin nasıl birbirlerini şekillendirdiğini gösteriyor, bazen oldukça direkt biçimde, örneğin Columbia'nın enerjisini kontrol altına almak için yapılan barajlar bazı sosyal yapılar doğurdu, bunlar da nehrin daha fazla manipüle edilmesine olanak yarattı, manipülasyonlar da umulmadık şekilde tepki verdi, vs. McNeill, nasıl bazı çevrelerin, bazı insan eylemlerini daha cazip hale getirdiğini, daha mümkün kıldığını gösteriyor, ve nasıl bu eylemlerin çevre üzerinde bazen değişimler meydana getirdiğini (örneğin tarımsal bölgelerin tuzlanması, şehirlerde duman ve kirli hava), ve bu durum karşısında insanda tepki uyandırdığını gösteriyor. McNeill'in hikayesinin küresel iletişim gücü, Cronon veya White stilinde çevre tarihini bu kadar aydınlatıcı yapan yerel etkileşim çeşitlerini kısmen yok ediyor/siliyor.

Kitabı, çeşitli fiziki-coğrafi ve biyolojik "kürelere" (çevrelere/katmanlara) bölerek McNeill, ayrıca, anlattığı değişimlerle onların içinden çıktığı belirli kültürel konteksti birbirinden ayırıyor. Eğer kitabını dünya bölgelerine göre bölümlerseydi kitap neye benzerdi? Veya da birkaç vakaya odaklansaydı, mesela Amerika'nın Ortobatisına, Tokyo'ya veya Avusturalya'nın taşrasına (Orta Avusturalya) odaklansaydı? Bazı şeyler kaybolucaktı, belki de, kitabın en önemli erdemi olan çevrenin küresel tarihini sunamıyacaktı. Ama her küre içinde meydana gelmiş çevre değişimleri yerine, bir bölgenin içinde meydana gelmiş bütün çevre değişimlerine odaklansaydı McNeill, bütün çevrenin, litosferin, pedosferin, atmosferin, hidrosferin ve biosferin, tarihi değişim meydana getirmek için belirli bir sosyal-kültürel-ekonomik bağlamla etkileşim içinde olduğu çok daha zengin bir hikaye

anlatabilirdi. Bunun yerine, hikayeleri bağlamından kopararak ve tek bir insan topluluğunun tek bir küreye (örneğin hava kirliliği) tepkisini, diğerlerine tepkilerinden (örneğin su kirliliği, atrım, hastalık) ayırarak yerden yere atlıyor. Stratejisi okunaklı, ikna edici bir metin üretmesi bakımından (Kieran'ın da belirttiği gibi) ve kolaja benzeyen bir küresel çevre portresi inşa etmesi bakımından başarılı , ama bize neden herhangi bir toplumun çevreyi değiştirdiği ve çevre tarafından değiştirildiği hakkında bir fikri vermeyi başaramıyor.

Birinci Kısımda, dünyayı birbiriyle ilişkisi olmayan kürelere böldükten sonra, McNeill, İkinci Kısımda bunu tekrar biraraya getirmeye çalışıyor. Bu çaba kısmen başarılı. Bir taraftan, McNeill'in nüfus artışı, şehirleşme, enerji üretimi, teknoloji, ideoloji, savaş ve politikaya odaklanması, çevre değişimini yönetenlerle ilgili birçok yararlı öngörüler sağlıyor, mesela nüfus artışının nispeten önemli olmaması (daha doğrusu, ancak belirli durumlarda, mesela otomobile bağımlı toplumlarda) önemli olması gibi. Bu temaların her biri Birinci Kısım'da tasvir edilen kürelerin ötesine geçiyor ve kısmen de, insanların, herhangi bir zamanda ve yerde, sadece bir parçasıyla değil de çevrenin bütünüyle ilişki içinde olduğu fikrini yeniden canlandırıyor. Örneğin “büyük fikirleri” tartıştığı bölümde, milliyetçiliğin nüfus artışı politikalarını, ormanlama ve ormanları yok etme politikalarını, su politikasını ve tarımsal toprağa dönüş hareketlerini nasıl etkilediğini tasvir ediyor. Diğer taraftan, İkinci Kısım çok kısa. Açıklanacak çok şey var, örneğin çevre politikaları ve “emperyalizm, sömürge kolonilerinden çekilme ve demokratikleşme” (347-9, ki bunun yarım sayfası bir fotoğraf) arasındaki ilişki, ve bunun gibi McNeill'in tartışmaya açtığı birçok konu için aynı şey söylenebilir. Pomeranz (*The Great Divergence*) ve Lee ve Feng (*One Quarter of Humanity*) gibi, McNeill de inanılmaz büyük süreçleri anlamak için sayısal bir yaklaşım tutmuş; sonuç büyük fırça darbeleriyle yapılmış ve neyi başardığı kadar neyi ihmal ettiği ile de dikkate değer bir portre.